

A Pécsi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság
Bf.I.7/2017/13. szám

A Pécsi Ítéltábla Pécsen, a 2017. évi július hó 5. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta az alábbi

ítéletet:

A másodfokú bíróság az emberölés büntette és más bűncselekmények miatt **I.rendű vádlott és 2 társa** ellen indult büntetőügyben a Zalaegerszegi Törvényszék 3.B.17/2016/26. számú ítéletének I.rendű és II.rendű vádlottakra vonatkozó részét az alábbiak szerint változtatja meg:

- II.rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztést 3 (három) év 6 (hat) hónapra enyhíti;
- I.rendű vádlottal szemben 425.000 (négy százhuszonötezer) forintra, II.rendű vádlottal szemben 125.000 (százhuszonötezer) forintra vagyonekőbzást rendel el.

Figyelmezteti a magánfeleket, hogy a polgári jogi igény biztosítását szolgáló visszatartást meg kell szüntetni, ha a magánfél a megállapított teljesítési határidő lejártától számított 60 napon belül nem kért végrehajtást, illetőleg a polgári jogi igény érvényesítésének egyéb törvényes útra utasítása esetén 60 napon belül nem igazolja, hogy a polgári perben biztosítás intézkedés iránti kérelmet nyújtott be.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyja.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába I.rendű vádlott vonatkozásában a 2016. évi október hó 13. napjától a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt továbbmenően beszámítja.

Kötelezi I.rendű vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült 12.700 (tizenkettőezer-hétszáz) forint bűnügyi költség megfizetésére.

Indokolás

A Zalaegerszegi Törvényszék a 2016. évi október hó 13. napján kelt 3.B.17/2016/26. számú ítéletében I.rendű vádlottat a Btk.160.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés b) és k) pontja szerint minősülő emberölés büntette, a Btk.221.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel a (4) bekezdés szerint minősülő tártstettesként elkövetett magánlaksértés büntette és a Btk.370. (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő lopás büntette miatt, mint különös visszaesőt - halmazati büntetésül - életfogytig tartó szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést fegyházban rendelte végrehajtani. A feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját 30 évben állapította meg. A Szentendrei Járásbíróság 27.Bpk.21/2014/6. számú ítéletével megállapított 2 év 4 hónap szabadságvesztésből engedélyezett feltételes szabadságot megszüntette és a kiszabott szabadságvesztésbe a 2015. évi október hó 21. napjától 2016. évi október hó 13. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt beszámította. I.rendű vádlottat az ellene emelt rablás büntette és magánlaksértés büntettének vádja alól felmentette.

II.rendű vádlottat a Btk.366.§ (1) bekezdés c) pontjában meghatározott kifosztás büntette és a Btk.221.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel a (4) bekezdés szerint minősülő tártstettesként elkövetett magánlaksértés büntette miatt halmazati büntetésül 4 év 6 hónap szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani azzal, hogy abból a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A kiszabott szabadságvesztésbe a 2015. évi október hó 21. napjától 2016. évi április hó 22. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt beszámította.

III.rendű vádlottat a Btk.282.§ (1) bekezdés c) pontjában meghatározott bűnpártolás vétsége miatt emelt vád alól felmentette. Rendelkezett a bűnjelekről, a polgári jogi igényről és részben egyetemlegesen, részben külön kötelezte a vádlottakat a bűnügyi költség megfizetésére, míg 607.815 forint bűnügyi költség vonatkozásában megállapította, hogy azt az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen I.rendű vádlott elsődlegesen felmentés, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítése érdekében, míg II.rendű vádlott és védője enyhítésért jelentett be fellebbezést. **III.rendű vádlott** vonatkozásában az ítélet 2016. október 17. napján jogerőre emelkedett és végrehajtható.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség az átiratában és a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján a tényállás kismértékű helyesbítése mellett indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét akként változtassa meg, hogy I.rendű vádlottal szemben 819.810 forint erejéig rendeljen el vagyoneklobzást, hívja fel a

magánfeleket a Be.157.§ (2) bekezdésében írtakra, egyebekben pedig az elsőfokú bíróság ítéletét hagyja helyben.

A vádlottak védői bejelentett jogorvoslati kérelmüknek megfelelő tartalommal szólaltak fel, mégis azzal, hogy II.rendű vádlott védője a kifosztás büntette helyett a vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítását lopás büntetében indítványozta megállapítani.

I.rendű vádlott a másodfokú eljárásban R. A. tanúkénti kihallgatását indítványozta.

A másodfokú bíróság I.rendű vádlott és védője által bejelentett fellebbezéseket nem találta megalapozottnak, míg az II.rendű vádlott és védője által az enyhítést célzott jogorvoslati kérelmet igen.

A másodfokú bíróság a jogorvoslatokkal megtámadott határozatot a Be.348.§ (1) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. A felülbírálat korlátját képezte a Be.348.§ (2) bekezdése értelmében I.rendű vádlottat érintő, a másodfokú eljárásban jogorvoslattal már nem támadott felmentő rendelkezés, valamint a Be.349.§ (1) bekezdése értelmében az elsőfokú bíróság ítéletének **III.rendű vádlottra** vonatkozó, első fokon jogerőre emelkedett része.

Az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok megtartásával a múltbeli események rekonstruálásához szükséges körben és mértékben folytatta le a bizonyítási eljárást, a fellelhető bizonyítékokat beszerezte és értékelte, indokolási kötelezettségének is maradéktalanul eleget tett. A feltárt bizonyítékokat külön-külön és együttesen is mérlegelve meggyőző érveléssel adott számot ténymegállapításairól, köztük I.rendű vádlott védekezése elvetésének okairól is.

A bizonyítási eljárás eredményeként megállapított tényállás alapvetően hiánytalan és teljes, azonban annak kis mértékű kiegészítése és helyesbítése szükséges a másodfokú eljárásban.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást - figyelemmel a Be.352.§ (1) bekezdésének a) pontjára - az iratok tartalma alapján az alábbiak szerint egészítette ki, illetve helyesbítette.

A III. tényállási pont vonatkozásában a sértett képviselője, sértetti képviselő 1 a magánlaksértés büntetével összefüggésben magánindítványát 2016. évi február hó 11. napján terjesztette elő.

A III. tényállási pontban írt bűncselekménnyel okozott 519.810 forint kár az eltulajdonított, majd a büntetőeljárás során lefoglalt ékszereknek a sértetti képviselő

részére történő kiadásával megtérült. Az ékszerek vádlottak általi értékesítéséért kapott 250.000 forintot I.rendű és II.rendű vádlottak közösen felélték, elköltötték.

A tényállás a másodfokú bíróság által eszközölt kiegészítésekkel és helyesbítésekkel megalapozottá vált, mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az a rendelkezésre álló bizonyítékok helytálló értékelésén alapult.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás során megvizsgálta és értékelte azokat a bizonyítékokat, amelyek alapján a vád tárgyává tett eseményekre vonatkozó bizonyító tények megnyugtató módon megállapíthatóak voltak. Ítéletének indokolásában a bizonyítékok részletes áttekintésével adott számot értékelő tevékenységéről.

Nem vitatható annak ténye, hogy jelen ügy kiemelkedő tárgyi súlyát a **sértett**1 sérelmére elkövetett élet elleni bűncselekmény adja.

A bizonyítékok értékelését alapvetően meghatározó sajátossága volt e tekintetben az ügynek, hogy I.rendű vádlott az eljárás teljes tartama alatt a sértett bántalmazását nem vitatta, az ezzel összefüggésben tett beismerő vallomását mindössze a másodfokú eljárásban módosította úgy, hogy II.rendű vádlottra terhelő vallomást tett.

I.rendű vádlott saját magára nézve tett beismerő vallomásaival összefüggésben azt is szükséges hangsúlyozni, hogy a vallomásainak megtételekor nem szenvedett az elméműködés kóros állapotában és tisztában volt, illetve tisztában kellett lennie nyilatkozatainak súlyával, azok következményeivel. Ennek súlyát tovább növeli, hogy az I. r. vádlott nem először állt büntetőeljárás hatálya alatt.

A büntetőügy további sajátossága volt, hogy annak részletei tekintetében I.rendű vádlott beismerő vallomásán túlmenően olyan bizonyítékok is rendelkezésre álltak, amelyek természettudományos megalapozottságúak - orvosszakértői vélemény és hemogenetikai szakvélemény - ekként azok bizonyító erejéhez nem férhetett kétség.

I.rendű vádlott beismerő vallomását vizsgálva az is megállapítható volt, hogy előadása olyan részleteket tartalmazott, amelyekről csak a cselekmény elkövetőjének lehetett tudomása. Kétségtelen tény, hogy I.rendű vádlott vallomásait II.rendű vádlott szerepét illetően az eljárás során több ízben megváltoztatta, egymással teljesen ellentétes, egymást kizáró előadásokat tett. Az azok megváltoztatására előadott magyarázata, mely szerint II.rendű vádlott édesanyjához érzelmi szálak fűzték, amely a másodfokú eljárás során már nem állt fenn, vallomásának ily módon történő megváltoztatására alappal nem szolgálhatott. Hangsúlyozni szükséges ugyanakkor e körben azt is, hogy a Zala Megyei Főügyészség II.rendű vádlottal szemben emberölés

büntette miatt nem emelt vádat, így az ő elítélésére az élet elleni elleni bűncselekményben I.rendű vádlott vallomásától függetlenül sem kerülhetett volna sor.

Kétségtelen, hogy I.rendű vádlottnak az ölési cselekmény kapcsán tett beismerő vallomása nem állt minden részlet tekintetében összhangban a helyszíni szemle jegyzőkönyvében rögzített tényekkel és a nyomszakértő véleményével, azonban az egyéb terhelő bizonyítékok alapján kétséget kizáró módon megállapítható volt, hogy I.rendű vádlott az ölési cselekményt is elkövette.

A vagyon elleni bűncselekmény és a magánlaksértés büntette kapcsán I.rendű vádlott teljes feltáró jellegű, büntetőjogi felelősségének elismerésére is kiterjedő beismerő vallomást tett, míg II.rendű vádlott szintén elismerte a terhére rótt bűncselekmények elkövetését. Az e körben tett vádlotti beismerő vallomásokat az egyéb bizonyítékok is egyértelműen alátámasztották.

A fentiek, valamint az elsőfokú bíróság által helyesen értékelt bizonyítékok alapján tehát nem maradt kétsége a másodfokú bíróságnak abban a kérdésben, hogy I.rendű és II.rendű vádlottak a terhükre rótt bűncselekményeket elkövették.

Ezért R. A. tanúkenti kihallgatására a másodfokú eljárásban nem volt lehetőség.

A Be.352.§ (2) bekezdése alapján irányadó tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett I.rendű és II.rendű vádlottak büntetőjogi felelősségére és a terhükre rótt bűncselekmények minősítése is a büntető anyagi jogszabályban foglaltaknak megfelelően történt.

Helyesen járt el az elsőfokú bíróság akkor is, amikor II.rendű vádlott cselekményét a Btk.366.§ (1) bekezdés c) pontjában meghatározott kifosztás büntettének minősítette. A védelem által a nyilvános ülésen hivatkozott BH1985.176. számú jogeset ugyanis jelen ügyre nem vonatkoztatható.

A Btk.366.§ (1) bekezdés c) pontja értelmében, aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett védekezésre képtelen, illetve a bűncselekmény felismerésére vagy elhárítására idős koránál vagy fogyatékoságánál fogva korlátozottan képes személytől elvesz, kifosztás miatt büntetendő. Tekintettel arra, hogy az irányadó tényállás szerint a **sértett** védekezésre képtelennek minősült, akitől II.rendű vádlott idegen dolgot tulajdonított el, így a cselekményre helyesen kifosztás büntettének minősül. Megjegyzi e körben a másodfokú bíróság, hogy a kifosztás büntettének ezen alakzata 2009. augusztus 9. napjától hatályos, a védő által hivatkozott jogeset keletkezésekor a Büntető Törvénykönyv még nem tartalmazta.

I.rendű vádlott és védője a felmentéssel összefüggésben az elsőfokú bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységét, a bizonyítékok mikénti értékelését sérelmezte. A tényállás megalapozottsága és az indokolási kötelezettség teljesítése folytán azonban ez a jogorvoslat eljárásjogi tilalmazottsága okából sem vezethetett eredményre.

A büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság túlnyomórészt helyesen tárta fel. További súlyosító körülmény azonban I.rendű vádlott terhére a halmazatban álló cselekmények kettőt meghaladó száma, az idős, egyedülálló sértettek sérelmére elkövetett bűncselekmények elszaporodottsága, valamint annak ténye, hogy a lopás büntettét besurranás módszerével követte el.

Ezeket a körülményeket kellett mérlegelnie a másodfokú bíróságnak, amikor az enyhítést célzó fellebbezésekről döntött.

Az ítélezési gyakorlat az emberölés büntettének tárgyi súlyát általában a minősítő körülmények jellegéhez és azok számához köti. Hangsúlyozni szükséges azonban azt is, hogy az egyedül élő, kiszolgáltatott, idős sértettek sérelmére elkövetett, haszonszerzés által motivált élet elleni cselekményeknek a gyakoriságára tekintettel a kiszabott büntetéseknek a büntetés céljai szempontjából nem csak a különös, hanem az általános megelőzés követelményét is szem előtt kell tartaniuk; azt kell sugallniuk a társadalom részére, hogy az ilyen bűncselekményt elkövető személyekkel szemben a büntetési célok elérésére csak a törvény szigorának alkalmazásával kerülhet sor.

Ezeket a körülményeket is mérlegelve tehát a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy I.rendű vádlottal szemben az élet elleni cselekmény kiemelkedő tárgyi súlyára és a nagy számú, nyomatékos súlyosító körülményre figyelemmel csak az életfogytig tartó szabadságvesztés lehet az, amellyel a büntetés céljai elérhetőek.

Nyilvánvaló, hogy az életfogytig tartó szabadságvesztés mint a jogrendszer által lehetővé tett legsúlyosabb jogkövetkezmény kivételes, csak a legnagyobb tárgyi súlyú bűncselekmények elkövetése miatt és kiemelkedő személyi társadalomra veszélyességgel rendelkező elkövetőkkel szemben alkalmazható. A jelen ügyben azonban ennek feltételei I.rendű vádlott vonatkozásában maradéktalanul megvalósultak.

Mindezek alapján egyetértett a másodfokú bíróság az I.rendű vádlottal szemben kiszabott életfogytig tartó szabadságvesztéssel, valamint a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának 30 évben történő meghatározásával is.

II.rendű vádlott büntetlen előéletű, a terhére rótt bűncselekmények elkövetésekor fiatal felnőtt volt, aki enyhe fokú értelmi fogyatékoságban szenved, amely nála az elmeműködés kóros állapotának tekintendő.

Mindezeket és az eljárás során tett beismerő vallomását is értékelve a másodfokú bíróság álláspontja szerint a vele szemben a középértéket meghaladó tartamban kiszabott szabadságvesztés eltúlzottan súlyos, ezért azt a másodfokú bíróság 3 év 6 hónap szabadságvesztésre enyhítette.

A fentiek alapján II.rendű vádlott és védője által az enyhítésért bejelentett jogorvoslati kérelmek eredményre vezettek, míg I.rendű vádlott és védője által az enyhítésért bejelentett fellebbezés nem volt megalapozott.

Helyesen utalt a fellebbviteli főügyészség az átiratában az elsőfokú bíróság ítéletének a járulékos kérdéseket érintő hiányosságaira, illetve hibáira. Így az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a II. tényállási pontban írt cselekmény kapcsán I.rendű vádlott az ékszerek zálogba adásával minimálisan 300.000 forint bűnös vagyongyarapodásra tett szert, míg a III. tényállási pontban az ékszerek zálogházban történő értékesítésével az I. r. és II. r. vádlottak 250.000 forint jövedelemre tettek szert.

A 69/2008. BK vélemény értelmében a vagyonekbevételezés célja a bűnös úton elért vagyongyarapodás elvonása. A polgári jogi igény érvényesítésének egyéb törvényes útra utasítása nem akadályozza a vagyonekbevételezés elrendelésének, amennyiben annak egyéb törvényi feltételei fennállnak.

Mindezeket figyelembe véve a másodfokú bíróság I.rendű vádlottal szemben a II. és III. tényállási pontban írt cselekményével összefüggésben 425.000 forintra, II.rendű vádlottal szemben - lévén, hogy az ő cselekvése csak a III. tényállási pontra terjedt ki - 125.000 forintra vagyonekbevételezést rendelt el a Btk.74.§ (1) bekezdés a) pontjában írtakra figyelemmel. E körben nem értett egyet a fellebbviteli főügyészség azon indítványával, hogy a III. tényállási pontban a lefoglalt ékszerek értékére vonatkozóan rendeljen el I.rendű vádlottal szemben vagyonekbevételezést. A megtalált ékszerek lefoglalását a nyomozó hatóság megszüntette, és a sértetti képviselő részére kiadni rendelte, így - amint azt a tényállás kiegészítése körében a másodfokú bíróság már rögzítette -, az ezzel összefüggésben okozott kár ily módon megtérült.

Helytállóan hivatkozott a fellebbviteli főügyészség arra, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta a Be.157.§ (2) bekezdésében foglaltakat a rendelkező részben rögzíteni, így azt a másodfokú bíróság pótolta.

A fentiek alapján tehát a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be.372.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg az egyéb törvényes rendelkezéseit a Be.371.§ (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába I.rendű vádlott vonatkozásában a Btk.92.§ (1) és (2) bekezdése értelmében beszámítani rendelte a 2016. évi október hó 13. napjától a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére kötelező rendelkezés a Be.381.§ (1) bekezdésén alapul.

Pécs, 2017. július 5.

Dr. Makai Lajos s.k. a tanács elnöke, Dr. Bencze Beáta s.k. előadó bíró, Dr. Hudvágner András s.k. bíró

A Zalaegerszegi Törvényszék 3.B.17/2016/26. számú ítéletének I.rendű és II.rendű vádlottakra vonatkozó része a Pécsi Ítéltábla Bf.I.7/2017/13. számú ítélete folytán - az abban írt változtatásokkal - a 2017. évi július hó 5. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

. Makai Lajos s.k.
a tanács elnöke